

ELSŐ ÉVFOLYAM — 3. SZ.

SATU-MARE, 1933. MÁJUS 10.

UJ CIMBORA

AZ Uj Cimbora Családszövetség képes gyermeklapja

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTI ES KIADJA:

F. LÁSZLÓ MARCELLA.

Két anya

A történetírók 1541. szeptember 2-át irtak és annak, akinek magyarul dobogott a szíve a keblében, elhomályosult a szeme, amint nagy akkurátosan egymás mellé rózta a számokat. Mert szomorú emlékezetű nap volt ez minden igaz magyarnak: a mohácsi csata 15-ik évfordulója.

Még az idő is szomorkodott. Nehéz fekete fellegek függönyözték az eget és vékony eső szitált.

A budai királyi palotával szemben egy koldusasszony kuporgott a nedves földön és rongyaival kis gyermekét igyekezett betakarni, az esőtől védeni. A gyermek fázósan bujt az anyjához, piszkos kezeeskéjében egy darab száraz kenyeret tartott, azt majszolta, míg el nem szenderedett a meleg, védő anyai karokban. Az asszony, míg gyermekét lassan karjaiban ringatta és halkán dudolt, tekintetét a hosszúablakos palotára függesztette és arra gondolt, hogy milyen boldog lehet a királyné. Ez az egész nagy ház minden kincsével az övé, gyermekét ápolhatja, táplálhatja és nem kell remegnie, mi lesz, ha a gyermek megette az utolsó darabka kenyeret is és másikat kér?

Ugy elmerült ebben a gondolatban, észre sem vette, hogy lassan benépesedett a tér, csak akkor figyelt fel, mikor a palota elé egy fényes, aranyos szerzámú lovaktól vont hintó gördült.

— „Mi történik?” — szólított meg egy mellette álló kövér asszonyságot.

— „Hát nem tudja? A kis királyt, János Zsigmond öfelségét viszik a szultánhoz bemutatni. Jönnék is már” — és rövid, vastag nyakát amennyire csak tudta, kinyújtotta, hogy jobban lásson.

A palota ajtajában megjelent Izabella királyné magas, karsu, fekete ruhás alakja, karján gyermekével. A királyné megállt, magához intette Török Bálintot, az egyik főurat és karjaiba tette a gyermeket, ami annyit jelentett, hogy most már gondjaira bizza. Török Bálint mély meghajlással fogadta királynője bizalmát.

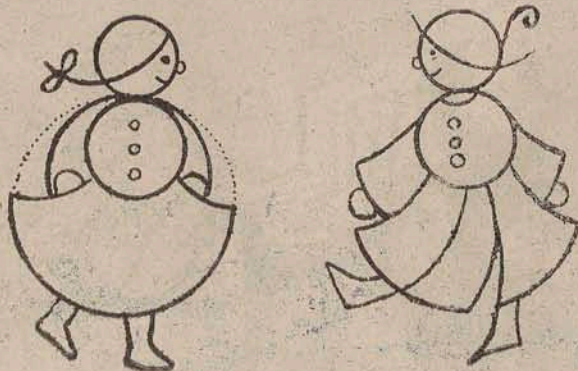
Aztán elindult a tisztelegő követség. A hintó mellett, melyben a kis király és dajkája foglalt helyet, gyalog haladtak a főurak, követve az ápródok és a nép sokaságától.

A királyné mozdulatlanul állott a palota előtt, míg a menet el nem tünt szemei elől, aztán megfordult és vissza akart menni, de még egy utolsó pillantást vetett arrafelé, hol gyermeke hintója elűnt, tekintete a koldusasszonyával találkozott, ki gyermekével a karján még mindig ott állt a palota rácsa előtt.

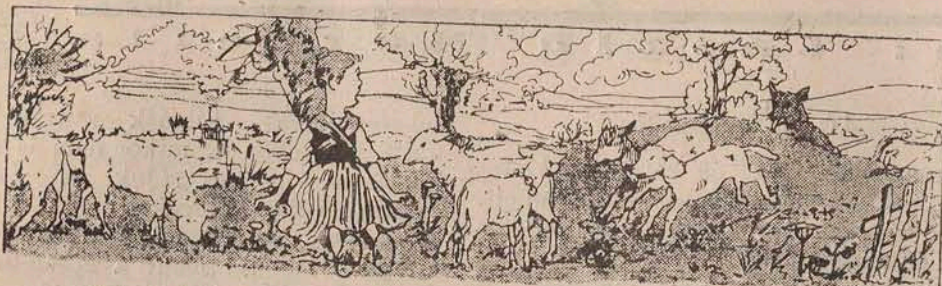
— „Milyen boldog vagy te, koldusasszony,” mondták a királyi szemek fájdalmas csillogással. „Szegény vagy, fázol, éhez, de a legnagyobb kincs, a gyermeked, egészen a tiéd.”

— Sajnálak, királyné, nagyon-nagyon sajnállak” — felelték szánakozva a koldusasszony szemei és gyermekét erősebben szorította magához.

Petrovay Gabriella.

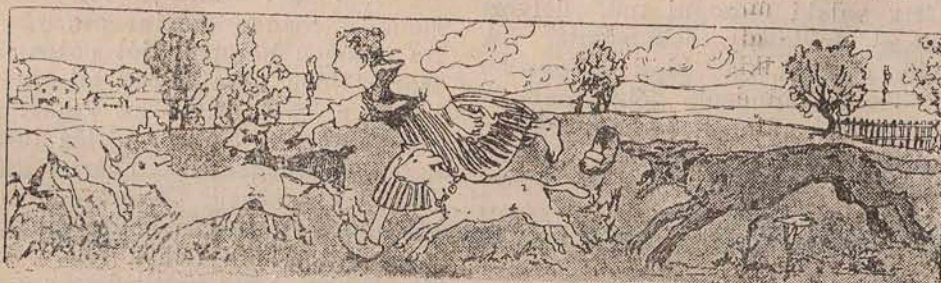

A póruul járt farkas

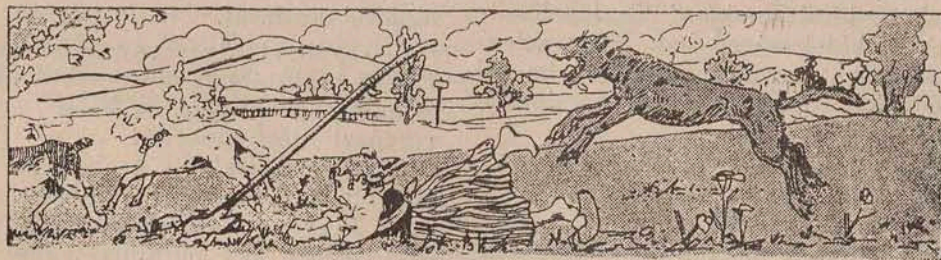
Falu végén, kertek alján
Legelészik a sok bárány.

Ordas farkas mindezt nyomban
Megneszelte. Mi lesz mostan?

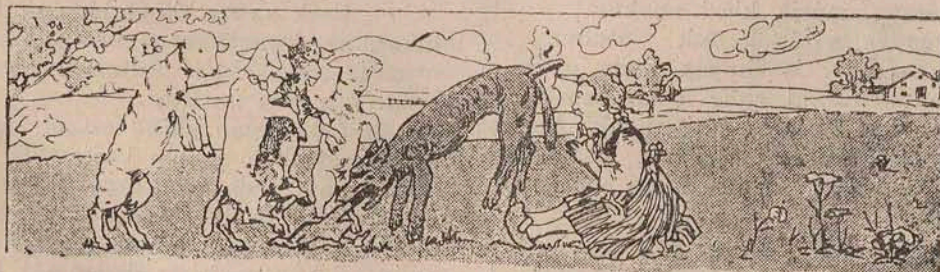
Megriadnak a bárányok
Jutka is fél, fut utánok.

Rohan a nyáj és a Jutka,
De a farkas a nyomukban.

Uram fia — mondja Jutka
Ott egy ásó földbedugva.

Azzal a farkasra szólok, —
De e percben elvágódott.

Ez volt a nagy szerencséje,
Mert az ásó dőlt nyelébe.

A csuf farkas beleszaladt,
Jutka s bárány így megmaradt.

Föld alatt, föld felett

I r t a : L á s z l ó M a r c e l l a

A J Á N L Á S :

Ezt a mesémet
a Minden Idők
Minden Gyerme-
kének irtam...

A VILÁG ÉBREDÉSE.

Eljött a másnap. Az ég alján pirkadni kezdett. A parkban még álmos esend honolt. De messze, hegyeken túl a Szélkirály palotájában nagy mozgalom volt.

Szélkirály engedte utra fiait, leányait, kiesi unokáit. Azoknak sem volt szabad lustálkodni és otthon bűsölni, mégha olyan kicsik is voltak. „Mig valaki mozogni tud, dolgozzon!” Ez volt a Szélkirály jelmondata. „A nagy nehezebb munkát, a kicsi könnyebb munkát. Ugy biz az, mindenki dolgozzon!”

— Sietni! sietni! adta lusta népség — zsörtölődött a vén Szélkirály, ma egy félperccel később lesz a világ ébredése. Persze Vihar miatt, mert az még mindig alszik — nézett körül. Eredj Szellőcske és tázd meg a szakállát.

Jött Vihar komoran, mérgesen. Szellőcske alig mert rá is nézni. Mindig félt tőle. A vén Szélkirály kiadta a napi parancsot:

— Fuvalom, kicsi unokám! Te legelőször mégy ki. A te kötelességed lesz felébreszteni az alvó virágokat, mert mit gondolsz? ha fel nem keltenéd őket, tán még délig is aludnának.

— Szellő leányom? A te gondod az erdők, a mezők felfrissítése, ha a nagy melegtől itt-ott már hervadást, haldoklást látnál. Szárnyaidra adom a nótát, mert tudod-e édes leányom, hogy gyógyír a nóta, a muzsika a beteg, szomorú lelkekre. És szállni fog a nóta Szellő szárnyán, szívből-szívbe, szájról-szájra.

— Szellőcske, másik kicsi unokám! — te leszel a növények, virágok, fák küldönce, futárja. Szárnyaeszkát is kapsz, hogy gyorsan járhasz, amikor üzenni akar a katicabogár a vadrózsának, a pillangó a tulipánnak. Amerre szállsz szállj veled a virágok illata is. Aztán kedves légy és szives, hogy mindenki megszeressen. Elmehetsz!

— Szél fiam! Te a felhők fölött nyargalsz majd. A felhők nem mindig tiszta szándékuak. Ugy kóborolnak az ég kárpitján, mint valami kóbor cigányok. Alattomosak, sokszor jeget,

sokszor havat rejtenek szürke köpönyegük alatt, Olyankor is, mikor nem is várnák tőlük. Te majd vigyázol rájuk és szétkergeted a rosszszándéku fellegeket.

Lassankint ürülni kezdett Szélkirály palotája. Mindenki ment a kötelességét végezni. Csak még vihar állt ott magányosan, sötét pillantással, haragos mogorván.

— Vihar! kezdte a vén Szélkirály szigoruan — tegnap megint esunyán viselkedtél. Az óceánon három hajót pozdorjává zúztál, a szárazföldön fákat csavartál ki és házakat kaptál a levegőbe. Mi ez, Vihar? A Sárga tengerben tájfun, Kuba szigetén tornádó? Hát ez a te gyönyörűséged? Ezért adtam hangot és szárnyakat neked? Ezért adtam segítségül a villámot és a fergeteget? Vihar, Vihar! nem azért küldelek a felhők fölé, hogy csak pusztíts, hanem, hogy tisztíts meg a megmérgezett levegőt, okosan tereld egybe az esőterhes fellegeket, hogy áldás fakadjon nyomodban, ott, ahol szomjasan, tikkadtan várja minden élet záporod hullását.

— Vihar! utra engedlek, mert szükség van rád. Hatalmat adok neked égen és földön és az óceánok fölött, de Vihar, éted? az életre vigyázz! Most mehetsz!

A vén Szélkirály csak azon vette magát észre, hogy levegő-palotájában egyedül maradt. Figyelni kezdett kifelé. A palota legfelső termében egy hatalmas rádió állt s a készülék egyszerre megszólalt. Különbféle hangok hallatszottak szerte belőle. A vén Szélkirály meghatottan mosolygot:

— Ezek az én kis cselédeim. Küldik hangjukat, az üzenetüket a levegő hullámain keresztül, így akarják tudtoma adni, hogy megkezdték már a munkát.

És csakugyan, mind csupa ismerős hangok hullámzottak a rádión keresztül. A vén Szélkirály az irdatlan távolságon keresztül is megismerte Szellő vidám dudorászását, Szellőcske suttogását, Fuvalom halk fuvását, amiut a karesu fehér őszirózsát költögette:

(Folytatjuk.)

ANYÁK NAPJÁRA IRTAM AZ ÉN DRÁGA JÓ ÉDESANYAMNAK.

ÉDESANYÁNK...

*Oh édes jó anyánk,
Aki felneveltél,
Aki dédelgettél,
Aki úgy szeretted.*

*Aki éjszakákon
Velünk virrasztottál,
Féltő aggódással
Értünk imádkoztál.*

*A jóságos Isten
Mit is adjon néked,
Amit imádsággal
A mi szívünk kérhet?*

Kolozsvár.

*Szép ruhákat? Sok pénzt?
Nagy házat, vagy ékszert?
Azzal a sok gonddal
Ez még mind nem ér fel.*

*Oh nem, ne ezt adjon...
Mást kérünk mi néked,
Szebbet jobbat ennél,
Nem ily csekélységet.*

*Édes kedves anyánk
Ezt kérjük mi néked:
Aldja meg az Isten
A te egész élted.*

Marcella néni.

Tapsifülesék újságot rendelnek

Tapsifüleséknél nagy az öröm. Hogy miért, azt is elmondom nektek. Tapsifüles apuka jött haza a hivatalból. Ugyanis, mióta a esősz, az öreg Dani bá, elköltözött a faluból, Tapsifüles ur lett a káposztás kert őre. Hát ez már igazán nagy hivatal. S mivel a családban szép számmal vannak s a kenyérre szükség van. Tapsifüles apuka el is jár naponta a hivatalába.

Az élesszemű Nyalynyal rögtön észrevelte, hogy valami kandikál ki apukának a zsebéből. Óvatosan kihuzta — hát Uram, teremtom — egy kis újság volt! Nézte, nézegette, forgatta a lapokat benne. De már ekkorára a többi gyerekek is köréje gyűltek.

— Nini, itt egy kis versike, olvassuk csak! — kiáltott fel Ugribugri úrfi.

— Itt meg egy mese, rántotta meg Nyalynyal kabátját Topika. Emitt keresztretjtvény. Itt találós kérdés! A gyerekek nem győztek örvendezni. Közbe előkerült a konyhából Tapsifüles papa is.

— Apuka! Apuka! Miféle kis újság ez? — kérdezgették sorra.

— Ez, gyerekek, magam sem tudom. Ott találtam reggel, mikor bementem a hivatalba, az asztalomon.

— Jaj milyen kedves kis újság, mondta Topika. Ezt a gyerekek írják?

— Nem, hanem a felnőttek. De a gyerekeknek írják, hogy abból sok hasznos dolgot tanuljanak.

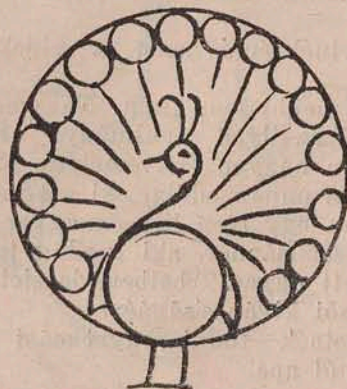
— Tessék nekünk is megrendelni. Apuka — kérelték mind a gyerekek Tapsifüles papát.

— Jaj gyerekek, nincs apukának most pénze, mert a hivatalban nem adnak fizetést.

De Nyalynyal, Ugribugri és Topika addig kérelték és olyan szépen kérelték, hogy végül is beleegyezett:

— Hát nem bánom, megrendelem nektek ezt a kis újságot. De aztán jók legyetek, ezt kikötöm. S akkor még ma irunk a szerkesztő néninek és megrendeljük az újságot.

Margit néni.

Csevegés Tudóka Ferkóval

— Apuka kérem, most tanultunk az iskolában térképről olvasni. A színek és jelek nyomán megtudjuk mondani, hogy milyen azon vidék felszíne: alföld-e, dombos-e, avagy hegyes vidék, de most, ahogy Ázsia térképét nézem itt egy helyen csak egy világos kávészínt látok. Ez a vastag barna sáv itt a Himalája, de már tőle északra, csak egyszínű, sík. Hogy lehet az, ott nincsenek hegyes-csúcsok? Európa térképe már sokkal pontosabb.

— Nagy oka van annak fiam. A Himalája hegyecsoportban van a világ lemagasabb hegycsúcsa. Azt mondják, hogy itt van a világ teteje, tibeti benszülöttek szent hegynek nevezik ezt a hegyóriást. Csodálatos magas, egyik csúcsa 8840 m. magas. Az egész hegytömeg megmérhetetlen nagy területre terjed ki és sok olyan vidéke van, melyet még nem látott emberi szem.

— Hogy rajzolták akkor a térképre apa, ha nem mászták meg legalább a turisták.

— Éppen ezért hiányos a Himalája és Tibet vidékének térképe, mert biztos adat híján, csak következtetésből rajzolták fel az emberek. Igen sok nemzet turistái versenyeztek már a dicsőségért, hogy melyik fogja megrajzolni a Himalája vidékének pontos térképét. Sok emberáldozatot kívánt a kutatás, de az eredmény még eddig nem volt kielégítő.

— Miért nem szálltak fel repülőgépekkel apa?

— Mert még annak is magas volt fiam. Jó hogy emlited. A napokban olvastam arról, hogy egy angol expedíció 2 hatalmas Westland repülőgéppel átvonult a Himalája hegyesség fölött. 10.000 méter magasra repültek és onnan fényképezték le azon vidékeket, melyek fölött elhaladtak úgy, hogy a Himalája eddig ismeretlen vidéke most már pontos földrajzi adat lesz.

— Szeretnék én is azon a vidéken járni, apa.

— Azt meghiszem fiam. Nagyon szép és szórakoztató az ilyen tanulmányi utazás, de azon vidéken nagyon életveszélyes. Kevés ember jött haza onnan eddig, aki azt megpróbálta. Járt arra egy igen híres magyar utazó is, Kőrösi Csoma Sándor, aki gazdag tapasztalatokat szerzett ugyan Tibetben, de életével fizetett felfedezői kíváncsiságáért.

— Szeretnék tudni egyet-mást erről a nagy utazóról apa.

— Talán csak nem akarsz te is ázsiai utazó lenni, fiam? Kérdésedre azonban szívesen válaszolok.

— Kőrösi Csoma Sándor itt született Erdélyben, Kőrösön (Háromszék megye). Hazánk fia. A jövő évben lesz születésének 150-edik évfordulója. Megfelelő bel- és külföldi előtanulmányok, gazdag nyelvismeret után Nagyenyedről indult el, mondhatni üres erszény-nyel, de hevitette lelkét az a szándék, hogy fölkeresi Ázsiában a magyarok őshazáját. Azt mondják a történettudósok fiam, hogy a magyaroknak csak egyrésze vándorolt át Ázsiából Európába, a többiek még ottmaradtak. Azoknak a nyomára szeretett volna rátalálni Kőrösi Csoma Sándor.

— Igen sokat szenvedett, fáradt, nélkülözött, míg nagynehézen Ázsia belsejébe érkezett és ott nagy csalódással kellett tapasztalnia, hogy hiába hajtofta és hevitette lelkét a vágy, célját nem érthette el, sehol sem akadt magyarokra avagy azok ős-rokonaira. Meg kellett alkudnia sorsával. Ábrándos rajongás helyett, tapasztalatait szándékosan tudományos irányban kezdte értékesíteni. Igen sokat tanult ott, főleg nyelveket. Ő írta meg a tibeti nyelv első nyelvtanát és több mint 40.000 szóból álló szótárát. Az angol hithirdetők részére pedig lefordította a zsoltárokat.

A szanszkrut írók tanulmányozása közben arra a meggyőződésre jutott, hogy a kínai határ mentén lakó dzsungár nép a magyarok Ázsiában maradt ága. Meg is akart erről győződni és fölkeresni a dzsungárokat, de, hogy Tibetet elhagyja, ehhez a tibeti láma engedélye kellett volna. Már Darzsilingig ért, mikor valamilyen maláriás betegséget kapott. Ez volt a végzete. 1841. március 24-én halt meg 57 éves korában. Ott temették el. Gazdag érdemeinek némi elismerésül az angol Ázsiai Társaság szép sírkövel örököltette meg nyugvóhelyét.

— Szegény Kőrösi Csoma Sándor. Sajnálom, hogy nem jöhetett haza, mennyire szerette volna mindenki itthon azt a nagy tudós bácsit.

— Emlékét fiam így is becsüljük és tiszteljük annak a világhíres székely magyar embernek, mert a tudományos világban törhetetlen akaraterejével és nagy tudásával elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Bacsoni János.

Az én kis kertem

Valamikor, réges-régen, mikor még én is kis leány voltam, mindig elkértem az édesanyám virágos kertjének egy kis részét. Felástam és jól meggereblyéltem a földet. Aztán különböző alakú virágágyakat csináltam.

Közepen egy kerek grupot s a négy sarokban négy háromszögletes ágyaeskát mértem ki. A széleit beraktam zöld gyepvel, de be lehet vetni fűmaggal is.

A kerek grup közepén volt egy 100 cm. magas rózsafa, amelyen halvány rózsaszín rózsák nyiltak. Az egy méter magasságból a rózsafa ágai sátor alakban hajoltak a lent viruló piros muskátlik fölé. Minden este összeölelkezve barátságos csókot váltva, hajtották kis fejüket álomra.

A háromszögletes virágágyak közül, két szembenfekvőbe violát vetettem. Nem tudom ismeritek-e? Nagyon egyszerű kis virág, de kellemes illata van.

A másik két háromszögű virágágyba petuniát vetettem. Ezt biztosan mind ismeritek. Szép és hálás virág.

Nemsokára ki is keltek a virágaim. De bizony már akkor nem sokat törődtem velük. Szívesebben játszottam, minthogy este-reggel öntöztem vagy gyomláltam volna őket. A virág nőtt, de vele együtt a gaz is. Egyszer vendégeink jöttek, akik megnézték az édesanyám virágait. Azok már szépek voltak. Az egyik néni figyelmes lett az én kis kertemre is.

— Oda mi van vetve? — kérdezte édesanyámtól.

— A kislányom vetette, az az ő virágos kertje.

— Jaj, de gazos!

Bizony gazos is volt az. Még az utak is. Én pedig ott álltam a vendégek háta mögött s jól láttam, hogy elpirult édesanyám a néni megjegyzésére. De szégyeltem ám én is magam. Csakhogy nem volt már mit tenni. Alig vártam, hogy a vendégek a szobába menjenek. Mikor aztán bementek, hozzáfogtam a gyomláláshoz. De minden gaz beleszakadt a földbe, mert nagyon száraz volt a talaj. Hamar vettem a locsolóm s teli mértem vízzel. Éppen a locsoláshoz fogtam, mikor rám szólt a nővérem.

— Mit csinálsz? Nem szabad ilyen nagy melegben a virágot locsolni, mert tönkremegy! Csak naplemente után, vagy reggel.

— De ki akarom gyomlálni, mert nagyon gazos.

— Azt már eddig meg kellett volna tenned. Most már ne siess. Estére locsold meg jól és reggel kelj föl korán, míg fel nem szárad a föld. Meglátod csak, mennyivel könnyebb lesz a gyomlálás!

Szót fogadtam. Este jól megöntöztem virágaimat és másnap könnyű szerrel kigyomláltam. Milyen szépen fejlődtek virágaim. Napról-napra szebb lett a kertem. De akkor volt csak nagy az örömöm, mikor egy reggelre kinyitlak a petuniák. Illatuk betöltötte az egész kertet. Kecsesen hajlongtak jobbra-balra a szellőben, mintha így akarták volna megköszönni azt, hogy gondoztam és ápoltam őket.

Ha foglalkoztok velük, bizonyára nektek is ilyen nagy öntömöt szerez majd gyermekek a virágok gondozása, ápolása.

Székelly Irma.

SZÁLLJ, SZÁLLJ, KIS MADAR ...

Szállj le kis madár,
Szállj, szállj kis madár,
Sehol meg ne állj,
Sugd meg a szellőnek,
Sugd meg az erdőnek,
Sugd meg minden kis virágnak:
Itt a tavasz már.

(Zizi dalaiból III. felv. IV. jel.)

GOMBA ... GOMBA ...

Gomba, gomba, szép piros gomba,
Meghal, aki hozzá ér nyomba!
Gomba, gomba, szép piros gomba,
Meghal, aki hozzá ér nyomba!

(Zizi dalaiból III. felv. V. jel.)

A szatmári címborák első mesedélutánja

Olvastátok ugye kis címborák az előző számokban, hogy mesedélutánra készültek a gyermekek Szatmáron? S most kíváncsiak vagytok rá, hogy vajjon sikerült-e ez a sajtóbemutató mesedélután? A szereplők tudták-e a szerepüket?

Tudták bizony. Minden gyermek jól játszotta szerepét. De a bácsik és nénik véleménye szerint mégis Pollner Gabi volt a legjobb, aki Zizi szerepét adta elő. Sok és érdekes jelenet és szerep van Zizi történetében, vannak benne egészen új dalok, amikre majd titeket is megtanítunk. Vannak benne sárga gombatündérek, virágok, darazsak, iskolás gyerekek, van benne földesur, szakácsnő, szobalány, Nefelejts tündér és Arany pille, szebbnél szebb táncok. De én mégis inkább Ziziről beszélek most nektek. Elmondom, hogy ki volt ez a Zizi. Egy gazdag földbirtokosnak a kisleánya, akinek mindene meg volt, amit szeme-szája kívánt és mégis telhetetlen volt, mégis mindig többet akart, mint amennyije volt, a cselédséget kínoztta, éhezettette s ha szegény éhez, koldus vetődött a kastély udvarába, szívtelenül kikergette. A bibliára azt mondta, hogy egy óeska könyv és gyermekek — ki sem merem írni — még a jó Istent is megbántotta. A jó tündérek királynője már sokszor hallott erről a szívtelen, gonosz leánykáról, de nem akarta elhinni azt a sok rosszat, amit hallott felőle. S koldusaszony képében maga ment el a kastélyba. S mit gondoltok, mi történt? Zizi őt is kikergette. Ekkor a királynő azt mondta, hogy Zizi méltó a büntetésre. Varázslat alá fogjuk venni.

Összehívatta a tündérek nagy gyűlését s az erdőben kószáló Zizit, Darázs vitézekkel elfogatta. Láttátok volna Zizit, amint a Darazsak sziszegve, csáppjaikkal szurkálva a királyné elé vitték. Könnyöröghetett akkor már a királynőnek! Késő volt. Mérges galócává varázsolták el. Azért, mert a galóca is olyan a gombák között, mint Zizi az emberek között, szép, cifra köntöse, gyönyörű piros színe van, de elkerüli ember, állat, mert az érintése is halált okoz.

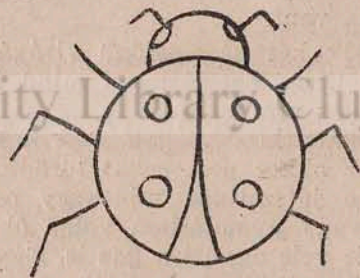
Egy évig volt Zizi a varázslat alatt. Akkor a barátnői: Klári, Marici, Adrienne, Anny és Nóra imádkoztak a lelke megváltásáért. S a tündérek királynője, aki látta, hogy Zizi megbánta minden gonoszságát, felszabadította a varázslat alól s visszatérhetett újra az emberek közé.

* * *

Látjátok, gyermekek azért mondtam el nektek Zizi történetét, hogy tanuljatok, okul-

jatok belőle. Olyanok ne legyetek, mint amilyen Zizi volt. Virágos május hónapja az anyák hónapja. Ilyenkor tartják az egész világon mindenütt az anyák napját. Nem vettétek észre, hogy Zizi történetében sehol sem volt szó Zizi édesanyjáról? Vajjon miért nem volt szó? Azért bizony, mert Zizinek nem volt édesanyja. Ugy nőtt fel árván, édesanya nélkül. Nem volt, aki nevelje, szépre, jóra tanítsa, aki a hibáit nyesegetse. A cselédektől mit tanulhatott? Nem sok jót. Azok nem is törődtek a lelkével. Mert a gyermek lelkébe csak az édesanya szeme tud belátni.

Gyermekek! Tanuljatok Zizi történetéből, édes jó anyákat soha meg ne bántstok, soha meg ne keserítsétek, mert higgyétek el nekem, addig vagytok boldogok, míg az édesanya szeme vigyáz reátok.

A SZÉKELY ÉS FIA.

Tudjátok e, hogy járt az egyszeri székel? Fát vágott az erdőn a fiával. No, eljő az este, tüzet raknak, szalonnát pirítanak. Meg más miegyéb. Azután lefeküsznek, háttal a tűznek, mivel késő novemberre járt már az idő. Jól esett a tűz melege. Egyszer megszólal a fiu.

— Apám uram, mondanék valamit.
— Fontold meg előbb fiam, azután szólj. A fiu elhallgat. Kis időre rá megint csak megszólal:

— Apám uram . . .
— Csak jól fontold meg fiam. A fiu megint elhallgat, de már akkor felugrik az öreg:

— Tyü! a cifra teremtesit neki, kiégett a ködmönöm. Na fiam, ezt ugyan soká fontolgattad . . .

Hinta palinta . . .

ÉDES ANYA POSTÁJA

A gyermek egészsége

Irja: Dr. Steuer Jenő

Mint említettük: a nevelés előmozdítja a gyermek beilleszkedését a társadalmi közösségbe. Ez a közösség egyben azt a hálózatot is jelenti, amellyel a civilizáció az emberi társadalmat átszötte s amely minden egyénre korlátokat és kötelezettségeket ró.

Minderről persze még a legzsenálisabb újszülött sem tud semmit. Nem is tudhat, hiszen első életmegnyilvánulásaiban mit sem különbözik bármely magasabb rendű gerinces újszülöttjétől.

Hogyan lesz már most ebből a civilizáció rendszerét nem is sejtő egyszerű kis lényből egy, a komplikált társadalmi szerkezetbe beillesztett s ahhoz pontosan alkalmazkodó egyén?

Főleg a nevelés által! A nevelés tehát egy aktív fogalom s minden, még a legsikerültebb gyermek életében is nélkülözhetetlen szükségesség.

Ez a tény nemesak a társadalom s annak történelme, hanem az egyén szempontjából is rendkívüli fontosságú.

Mert testi tulajdonságok átöröklődhetnek, de szellemiek nem, legfeljebb hajlamok. A gyermek lelki fejlődésére már most ezek a hajlamok és a környezet vannak a legnagyobb befolyással.

A gyermek környezetének vagyis a szülőknek és a nevelőknek ezen hajlamokra gyakorolt behatása eredményezi azoknak jó vagy rossz irányba való alakulását.

Egyik tényező tehát, amely így szinte eldönti a gyermek sorsát, a gyermek szervezete és a születéssel magával hozott hajlamai, a másik a környezet, amelyben nevelkedik.

Ez a nevelés már most főlényegében vezetés és irányítás. Minden vezetésben céltudatosságnak kell eréllyel párosulni.

Az erély a nevelésben merevség nélküli, rugalmas szilárdságot fog jelenteni. De mindenképp a nevelő fensőbbeséges cselekvési s elhatározási szabadságát.

Vagyis azt a hatáskört, amely tetszése s belátása szerint enged meg, vagy tilt el neveltje részére bizonyos cselekvéseket.

Mint hogy pedig a nevelés egyik célja az alkalmazkodáshoz szoktatás, az, aki nevel, maga is példát mutat az alkalmazkodásban azáltal, hogy a gyermek óhajai s tettei elbírálásában a célszerűség határain belül hajlítható lesz.

Gerle 13

Azt hinnétek ugye, hogy egy madár. Pedig nem. Csak hasonlít így messziről, a földről nézve a madárhoz. Annyiban madár csak, hogy gépmadár. Egy kicsi sportrepülőgép. Budapestről azzal indult el, hogy átrepül a Földközi tengert. Sokan azt gondolták: Óh, ez a kis Gerle mit akar? Nem tudja ez átrepülni azt a nagy tengert. De bizony átrepülte. Az igaz: olyan bátor pilóták sem teremnek minden bökörben, mint Bánhidi és Bisitz, akik nem törődtek sem az életükkel, sem az ezernyi veszedelemmel, mikor a Gerle

becsületéről volt szó. Megindult hát a Gerle. Szállt-szállt a felhők fölött magasan, előbb még látták a nagy Dunát fentről, aztán már csak egy keskeny ezüstszalag kigyózott a szemük előtt. Ez is eltűnt. Az ám, de egyszer csak megroped a benzintartály, elfolyt a benzin. Klagenfurtnál le kellett szállni benzínért. Az Alpések között hóvihár tépázta meg a Gerlét. Zengett, zugott, süvöltözött lent, fent, köröskörül a vihar. Minden percen halálveszedelem érheti azt a két bátor embert. De ők most nem gondolnak a halállal. A műszereket figyelik éber szemmel, a légsúlymérőt, az iránytűt, hogy milyen

irányba is sodorja a vihar a gépet. Szerencsére kikerülnek ebből a veszedelmes sodrásból. Jó Olaszország, itt már nincs vihar, aztán a Földközi tenger, Afrika, vissza: Milánó, ahol nagy ünnepléssel fogadják a két bátor pilótát. Hát még mikor Székesfehérvár után Budapestre ér a kis Gerle. Micsoda öröm, micsoda éljenzés fogadja a levegő hőseit, akik 12.000 kilométer utat tettek meg azon a kicsi sportrepülőgépen.

Nekünk erdélyieknek külön büszkeség a Bánhidi sikeres repülő útja. Mert ő innen indult el közülünk. Szatmáron született, itt végezte a középiskoláit a főgimnáziumban. Itt él az édesanyja is és gondolhatjátok, milyen boldog, milyen büszke lehet, hogy az ő fia az, akit az egész világon mindenütt ünnepelnek.

A Családszövetség hírei:

Családszövetségünkbe ujabban belépett tagok: Mórítz János, Szalmár, 100 Lei, Miskolczy Klára, Szalmár, 100 Lei, Lányi Béla, Szalmár, 100 Lei, Cucu Vicorné, Szalmár, 100 Lei, Czibere Etelka, Óvári, 100 Lei, Fodor Gáborné, Szalmár, 100 Lei, Kótay Pálné, Szalmár, 100 Lei, Unger Béláné, Szalmár, 100 Lei, Szalmári Keresk. Társulat 100 Lei, dr. Kishalmy Lajos, Nagykároly, 100 Lei, Nagy József, Szalmár, 100 Lei, Kósa Gyuláné, Szalmár, 100 Lei, Nagy Leona, Szalmár, 100 Lei, Schweitzer Béla, Aranyosmedgyes 100 Lei.

(Folytatjuk.)

A KIADÓHIVATAL POSTAJA.

Minden olvasónk, aki 10 előfizetőt gyűjt, félévig ingyen kapja az Új Cimborát. Mufatványszámot bárkinek szívesen küldünk. Eddig beérkezett előfizetések nyugtázása:

Negyedévre előfizettek: Wittmann Ili és Sárika, Hb., Id. Boros Károlyné, Óvári, Gross Olga, Hb. Eördögh Mani, Hb. Vadnay Éva Hb. Strohmajer Pubi Hb. Pontelly Ildi és Ildikó Hb. Fülöp Baba, Hb. Hájttier Emmike, Hb. Román Kató, Hb. Kováts Károlyné, Kőszegretele.

Egy hónapra előfizettek: Maticza Ilonka, Stan Vionica, Feiszlhuber Béla és Jancsi, Moskoviits László és Lili, Róth Margit és Imre, Róth Florika és Ibolyka, Heimfeld Magda, Pákei Otília, Kovács Józsika, Bleyer Ignác, Soibán Gizi, Helyben.

SZERKESZTŐI ÜZENET:

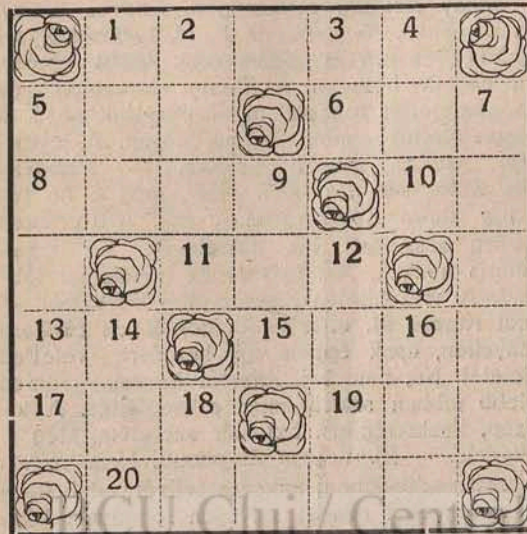
Ha levelet írtok gyermekek, pontosan irjátok meg a helység nevét, ahol laktok, az esztendő!; a hónapot és a napot. Azt is megirhatjátok, hogy hány évesek vagytok és hanyadik osztályba jártok.

F. Vadnay Hermin: Szászrégen. Kedves levelét örömmel olvastam. Jól esett az E. M. L. lapjáról oly jól ismert kedves névvel találkoznom. Amint lehetem és időm engedi, hosszan levélben válaszolok, de addig is szeretettel fogadjuk munkatársaink közé. A lapot megindítottuk címére. Várjuk irásait. A levelet kívánsága szerint tovább küldöm. — **Petrovay Gabriella, Kolozsvár.** Ha Isten segít, még e hó folyamán pár napra Kolozsváron leszek. Akkor majd személyesen beszélünk sok mindenről. Az egyik cikkét máris hozzuk. Azt hiszem ez mindennél jobbat mond. A viszontlátásig szeretettel üdvözlöm. — **Csecskedi Karcsi, III. o. t.** Jól dolgoztál kis cimborá a rejtvényeken, csak éppen egy kérdésre véletlenül el a feleletet. No, nem baj. Kifartás Karcsi, — aztán legközelebb jobban sikerül majd a megfejtés. A leveled szép, tiszta rendez. Ezt már szeretem. Meg is dicsérellek érte. — **Ily. Veress Zsigmond.** Nem voltam benn a szerkesztőségben, mikor a rejtvényed behozták. Jó rejtvényeket mindig szívesen fogadunk. Lám, te is közöltünk mádjárt belőle egyet. — **Ily. Tereh Sándor, IV. o. t.** Látod, Sanyika, most mennyivel sikerültebbek a megfejtések. A második nyertes lettél. Hogy tetszik a Zizi története! — **Harkay Gábor, VI. o. t.** Minden jó lenne Gábor, csak éppen az nem jó, hogy a Mohácsi vész évszámát 1524-re tetted. A mohácsi vész nem 1524-ben volt, hanem — nos mikor? — **Szabó Imre, IV. o. t.** Mindkét rejtvényed jó, közölni is fogjuk előbb az egyiket, aztán a másikat. Volt-e a mesedélutánon? Édesanyádnak szíves üdvözlétem küldöm. — **Róth Margit és Imre.** A rajzokat és a rejtvényeket is megkaptuk. A keresztrejtvény nagyon jól sikerült, bizonyára szeretni is fogják a gyermekek. A rajzokat gyűjtjük. Majd vizsga után lesz a kiállítás. — **Pap Margit, IV. o. t.** Ugyes voltál kicsi Margiuka. Jól fejtetted meg a rejtvényeket, csak máskor finálával kell leírni a megfejtéseket. — **Glück Klári és Magdi.** Örültek a nyerevény csokoládénak? A szerkesztő néni is örül, amikor a kis cimborák örülnek. Hogy a „Skót nadrágot” elő is fogjátok adni a vakációban? — ez derék dolog. Aztán csak ügyeskedni majd Színervaráalján, azt a szinderabot én is megnézem! Imre bátyádtól még nem jött levél. A rejtvények is sorra kerülnek. — **Lakatos Pista, II. g. o. t.** A képeket és rajzokat, amelyeket behoztál örömmel vettem szerbe-számba. Készülünk a vizsga utáni rajzkiállításra. Sőt lehet, hogy Nagybanára is elvisszük majd a rajzokat. Kedves szüleidet szeretettel üdvözlöm. — **Udvari Sándor és Magda Sáros.** Megkaptátok-e a kertész bácsi ajándékát s örültek-e neki? A szerkesztő néni nagyon kíváncsi rá, hogy ki kelték-e a virágmagvak s hogy ügyesen kertészkedtek-e? No, majd irjátok meg.

Rejtvényeink

KERESZTREJTVÉNY.

Beküldték: Róth Margit és Imre, Szatmár.

Vízszintes sorok: 1. Virág. 5. Mulatság. 6. Ásvány. 8. . . . bákom. 10. C. U. 11. A mosónő teszi. 13. Buzdító szó, 15. Ilyen baba is van (fkezelő lány), 17. Török basa név, 19. Rizka, románul, 20. Rajzeszköz.

Függőleges sorok: 1. Hátrafelé megy, 2. Puha ásvány, 3. Vissza költöző, 4. A fej része, 5. Víz emlős, 7. Édesség, 9. Moly (ahogy kiejtik), 12. Leány-név, 14. A. L. R. 16. Ugyanaz, mint a vízszintes. 19, 18. Száméhang.

Megfejtési határidő május 20.

A 2. szám helyes megfejtése:

1. Haliyu.

2. Ki mint vel, úgy arat. Jó lett helyébe jót vár. Ki mint veli ágyát, úgy alussza álmát. Nyugtával dicserd a napot. Az első nyelvzavar Bábelnél volt. A világ legnagyobb folyója az Amazon. Bánhidi Antal repülte át a Földközi tengert a Gerle 13-al. Stefan cel Mare Moldóvéban uralkodott. A mohácsi vész 1526-ban volt.

Megfejtették: Tereh Sanyi, Róth Margit és Imre, Harkay Gábor, Csecskedy Károly, Glück Klári és Magdi, Papp Margit, Gárdos Béla, Spitz Sándor, Bétori Zoltán, Fodor Ilonka, Bakos Erzsike, Mészáros Irén, Boros Dezső, Tóth Juliska, Botlyén Irén, Béres Ilonka, Trochopeusz Magda, Debreczeni Gábor, Déry Lajos, Stein Teres és Szabó Dinj.

A rejtvényjutalom kiosorolásánál nyertesek lettek: Gárdos Béla Szatmár, Tereh Sanyi Szatmár, Szabó Dinj Arad.

MIT, KINÉL ÉS HOL VASÁROLNAK A KIS CIMBORÁK?

Kós bácsinál mindig kaphatsz,
Ha a pénzzel el nem szaladsz
Toszkát, fűgét, csokoládét,
Nem is százért, csak pár lánjért.
Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.) 2.

Csali mese fiúderország,
Ami minden gyermek úgy vár,
Iskolakönyv a táskába,
Kapható Huszár boltjába.
Piața Brătianu (Deák-tér).

Singer Nándor szívesen lát,
Boltjában minden cimborát.
Akinék van költő pénze,
Könyvet, papírt vehet tőle.
Str. Vasile Lucaciu (Hám János-u.)

Hogyha jön a vizsga napja,
Ruhát kap apraja-nagyja.
Hol is adnak minden fajtát?
Spitz Bélánál majd megmondják.
Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Fontos, hogy a kalap hogy áll
Akár fiu, akár kislány.
Weisz Juliska mindig jót ad,
Kalapvenni oda menj hát.
Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Pérec, kifli köménymagos
Szeretik a gyerekek
Kis cimborák, hogyha vesztek,
Jeneynél vegyetek.
Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Mindazon kereskedők, akik az Uj cimborában hirdetnek, az Uj cimborai Családszövetség tagjaiaknak 5% kedvezményt adnak. :-x-: :-x-:

Az Uj cimborai előzetési árai: Romániában ¼ évre 50, ½ évre 100, egész évre 200 Lei. A Családszövetség tagjainak 160 Lei és 10 Lei portó. Egyes szám ára 5 Lei. Magyarországon 12 p. Jugoszláviában 150 dinár. Csehszlovákiában 72 ok.

Uj Cimborai szerkesztősége és kiadóhivatala
Satu-Mare, P. Brătianu No. 3.

Nyomatott:
SZABADSÁJTÓ R. T. NYOMDABÉRLETÉ
SATU-MARE.